

Praha dne 30. srpna 2023
Č. j.: MZP/2023/710/2709
Vyřizuje: Ing. Hejhal
Tel.: 267 122 730
E-mail: Jan.Hejhal@mzp.cz

Krajský úřad Jihočeského kraje
Odbor regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu obsahu Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí – vymezení ploch pro umožnění výstavby malých modulárních reaktorů a ploch pro zařízení stavenišť pro jejich výstavbu i pro dostavbu 3. a 4. bloku Jaderné elektrárny Temelín

Krajský úřad Jihočeského kraje (dále jen „KÚ“ nebo „navrhovatel“) požádal dopisem ze dne 2. srpna 2023 pod č. j.: KUJCK 96937/2023 v rámci zkráceného postupu pořizování návrhu obsahu Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje (dále také „AZÚR JČK“ či „aktualizace“) dle ustanovení § 42a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“) o vydání stanoviska dle ustanovení § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona, zda má být návrh obsahu AZÚR JČK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí. Na žádost MŽP doplnil KÚ své podání o další podklady, a to e-mailem ze dne 28. srpna 2023 zaevidovaným pod č. j.: MZP/2023/710/2909. Jednalo se o grafický zákres umístění navrhovaných ploch nového jaderného zdroje včetně ploch stavenišť a koridoru vyvedení elektrického výkonu z tohoto zdroje do transformovny Kočín, a to ve vazbě na předpokládaný zábor zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) a pozemků určených k plnění funkcí lesa (dále jen „PUPFL“) touto aktualizací, a dále informace k posouzení vlivů plochy „KP38 Temelín – plocha pro dostavbu 3. a 4. bloku JETE“ na životní prostředí a veřejné zdraví vymezené v platných Zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje (dále také „ZÚR JČK“).

Důvodem pořízení AZÚR JČK je potřeba vymezení plochy, která umožní výstavbu malých modulárních reaktorů (dále také „SMR“), a potřeba vymezení ploch pro zařízení stavenišť využitelných pro výstavbu SMR i pro dostavbu 3. a 4. bloku Jaderné elektrárny Temelín (dále také „JETE“). Předmětná lokalita, jejíž okolí je dlouhodobě monitorováno, se na základě výsledků analýz (geologické, hydrologické, meteorologické apod.) jeví jako nejvhodnější lokalita pro vybudování SMR. SMR (malé a střední reaktory) jsou v návaznosti na definici Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) definovány jako zdroje s elektrickým výkonem do 700 MW s možností modulární konstrukce. Výhoda SMR spočívá zejména v možnosti

modularizace technologického zařízení, zjednodušení bezpečnostních systémů použitím pasivních prvků, použití shodného nebo obdobného projektového a konstrukčního řešení, zjednodušení a zkrácení samotné výstavby SMR a též nižších investičních nákladech.

KÚ předložil MŽP pro vydání požadovaného stanoviska následující podklady:

- stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody – Krajského úřadu Jihočeského kraje, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví pod č. j.: KUJCK 91572/2023 ze dne 31. 7. 2023 a Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy STŘED, oddělení České Budějovice pod č. j.: MZP/2023/212/934 ze dne 19. 7. 2023 z hlediska možného významného vlivu na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se závěrem, že návrh obsahu AZÚR JČK nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí (dále jen „PO“);
- podnět na pořízení aktualizace včetně situace s vymezením řešeného území;
- grafický zákres umístění navrhovaných ploch nového jaderného zdroje včetně ploch staveniště a koridoru vyvedení elektrického výkonu z tohoto zdroje do transformovny Kočín ve vazbě na předpokládaný zábor ZPF a PUPFL.

K výše uvedenému Vám sdělujeme následující:

MŽP dle § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona a postupem podle ustanovení § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydává na základě Vaší žádosti následující stanovisko:

Na základě obdržených podkladů od navrhovatele předmětné změny, s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, došlo MŽP k závěru, že návrh na AZÚR JČK není nutné posuzovat z hlediska jeho vlivů na životní prostředí, jelikož nemůže mít významný vliv na životní prostředí, veřejné zdraví či lokality soustavy Natura 2000.

Odůvodnění:

Ve vazbě na předmět žádosti zvolilo MŽP souhrnné zdůvodnění výroku tohoto stanoviska na základě vhodně upravených kritérií – přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí.

1. Obsah koncepce včetně uvedení dalších skutečností předložených pro vydání stanoviska k potřebě posouzení:

Obsahem aktualizace bude vymezení rozvojové plochy (případně ploch) pro nový jaderný zdroj, tj. pro výstavbu SMR a dostavbu 3. a 4. bloku JETE, které zahrnují i plochy pro zařízení staveniště

s touto výstavbou, resp. dostavbou související (blíže viz níže), a dále vymezení koridoru pro vyvedení výkonu SMR do rozvodny Kočín (navrženého v k. ú. Kočín, Křtenov a Temelínec). Konkrétně plocha označená „SMR“ (v k. ú. Křtenov) se nachází v bezprostřední blízkosti JETE a předpokládá se její využití pro výstavbu SMR, případně jako zařízení staveniště pro dostavbu 3. a 4. bloku JETE, a to v závislosti na plánu výstavby. Plocha označená „E1“ (v k. ú. Křtenov) se rovněž nachází v bezprostřední blízkosti JETE a předpokládá se její využití jako zařízení staveniště pro výstavbu jak SMR, tak i dostavbu 3. a 4. bloku JETE. Tyto plochy (plocha „SMR“ a plocha „E1“) jsou v platných ZÚR JČK součástí rozvojové plochy „KP38 Temelín – plocha pro dostavbu 3. a 4. bloku JETE“. Touto změnou však dojde ke zmenšení této plochy, a z tohoto důvodu vyvstala potřeba adekvátní plošné náhrady pro umístění zařízení staveniště pro nový jaderný zdroj, a to nově vymezenými plochami označenými „F1“, „F2“, „G“ a „H“. Předpokládá se, že plochy „F1“ a „F2“ (oboje situované v k. ú. Křtenov) budou využity pro umístění zařízení staveniště jak pro SMR, tak i dostavbu 3. a 4. bloku JETE. U ploch „G“ (k. ú. Březí u Týna nad Vltavou) a „H“ (k. ú. Kočín) se předpokládá jejich využití pouze pro umístění zařízení staveniště pro SMR. Tyto plochy („F1“, „F2“, „G“, „H“) jsou uvažovány jako dočasné (plocha „G“ jako rezervní). Zda budou veškeré plochy zařízení staveniště využity se bude odvíjet od plánu organizace výstavby nového jaderného zdroje, rovněž tak i doba uvažovaných dočasných záborů ZPF a PUPFL (v současnosti uvažováno cca 10 let). Tímto tedy bude rovněž stanoven rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí ve spojení s § 10a odst. 2 tohoto zákona. Navrhovaný obsah AZÚR JČK neobsahuje variantní řešení pro žádnou z navrhovaných aktivit.

Z informací poskytnutých navrhovatelem kromě výše uvedeného dále vyplývá, že hlavním cílem aktualizace je zajištění energetické bezpečnosti, soběstačnosti a naplnění Vodíkové strategie České republiky za současného dosažení klimatických cílů ČR. Záměr vychází z Programového prohlášení vlády České republiky z ledna 2022, které uvádí úkol „Posílíme výzkum a vývoj a mezinárodní spolupráci v jaderné energetice a připravíme koncepci využití malých modulárních reaktorů v ČR“. Dále navazuje na cíle stanovené v platné Státní energetické koncepci České republiky, která definuje v cílové struktuře výroby elektřiny jadernou energetiku jako jeden z pilířů energetického mixu ČR se zastoupením 46 – 58 % (k roku 2040). Lze tedy konstatovat, že výstavba SMR je plně v souladu s cíli stávající aktualizace Státní energetické koncepce, a rovněž tak i s Národním akčním plánem rozvoje jaderné energetiky v ČR. Dotčené území bylo v minulosti vyhodnoceno jako vhodné z hlediska požadavků vyhlášky č. 378/2016 Sb., o umístění jaderného zařízení. O tomto území jsou k dispozici dlouhodobá data z období před výstavbou i z období provozu JETE. Kromě již výše uvedených strategických materiálů bude mít návrh AZÚR JČK vztah k řadě dokumentů na národní, krajské, ale i regionální a komunální úrovni jako jsou např. Politika územního rozvoje České republiky (Úplné znění závazné od 1. 9. 2021), Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2020), Politika ochrany klimatu (2017), Územní studie krajiny Jihočeského kraje, územní plány dotčených obcí atd.

Lze usuzovat, že aktualizace může přispět k udržitelnému rozvoji podporou využívání obnovitelných zdrojů energie a tím i k dlouhodobému přechodu na udržitelné nízkoemisní

hospodářství ČR, dále částečně i k posílení suverenity ČR ve výrobě a dodávkách elektřiny a zároveň i k plnění relevantních cílů Zelené dohody pro Evropu, zejména cíle týkajícího se snižování emisí skleníkových plynů. Předkládaný návrh obsahu AZÚR JČK neobsahuje takové změny, které by představovaly významné dopady do oblastí uplatňování práva životního prostředí Evropské unie.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území:

Z poskytnutých informací od navrhovatele vyplývá, že k záboru I. třídy ochrany ZPF vymezením navrhovaných ploch pro nový jaderný zdroj, resp. ploch pro staveniště a koridoru elektroenergetiky nedochází. K záboru II. třídy ochrany ZPF nově dochází pouze u plochy „F1“ (předpokládaný zábor 0,26 ha) a u plochy „H“ (předpokládaný zábor 0,98 ha) – jedná se o plochy určené pro zařízení staveniště, u kterých se předpokládá dočasný zábor ZPF. K záboru II. třídy ochrany ZPF dochází rovněž u plochy „E1“ – tento zábor byl však již vyhodnocen v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále také „proces SEA“) ZÚR JČK (účinných od 7. 11. 2011), ve kterých byla vymezena plocha „KP38 Temelín – plocha pro dostavbu 3. a 4. bloku JETE“. II. třída ochrany ZPF se rovněž nachází v místě koridoru pro vyvedení elektrického výkonu ze SMR do rozvodny Kočín, tento zábor však bude v měřítku ZÚR JČK zanedbatelný. K záboru PUPFL (lesy hospodářské) nově dojde u plochy „F1“ (předpokládaný zábor 0,05 ha) a plochy „F2“ (předpokládaný zábor 11,15 ha) – v obou případech se jedná o plochy určené pro zařízení staveniště, u kterých se předpokládá dočasný zábor po dobu výstavby nového jaderného zdroje. PUPFL se rovněž nachází v místě koridoru pro vyvedení elektrického výkonu ze SMR do rozvodny Kočín – lze nicméně předpokládat, že v rámci zpřesňování územně plánovací dokumentace bude koridor elektrického vedení zúžen tak, aby byl zábor PUPFL minimalizován či vyloučen. V území s navrhovanými rozvojovými plochami „SMR“, „E1“, „F1“, „F2“, „G“, „H“ a s koridorem technické infrastruktury pro vyvedení elektrického výkonu do rozvodny Kočín v souvislosti s výstavbou SMR se nevyskytuje žádná PO ani EVL. Nejbližšími prvky soustavy NATURA 2000 jsou PO CZ0311037 Českobudějovické rybníky, EVL CZ0313106 Lužnice a Nežárka a EVL CZ0310020 Velký a Malý Kamýk, které jsou vzdáleny vzdušnou čarou cca 4,8 – 5,7 km, a proto příslušné orgány ochrany přírody svými stanovisky dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vyloučily možný významný vliv na lokality soustavy Natura 2000, resp. na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost těchto EVL a PO. V dotčeném území se nepředpokládá zásah do nadregionálního systému ekologické stability, zvláště chráněného území či přírodního parku. Vzhledem k charakteru návrhu obsahu AZÚR JČK není v této fázi předpokládáno negativní ovlivnění (mikro)klimatu v dotčeném území. Ve vazbě na návrh obsahu AZÚR JČK je možné předpokládat i pozitivní vlivy na obyvatelstvo např. v souvislosti se zajištěním dostatečné kapacity energetických zdrojů. Potenciální významné vlivy návrhu AZÚR JČK přesahující hranice České republiky nejsou v tuto chvíli předpokládány.

Vzhledem k charakteru a rozsahu navrhovaného obsahu AZÚR JČK popsaného v bodě 1) a k charakteristice dotčeného území lze předpokládat, že trvalé a nevratné dopady na životní prostředí a veřejné zdraví budou nevýznamného charakteru.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti:

Jedná se o změnu schválených Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje, které byly podrobeny procesu SEA a posouzení vlivů na EVL a PO dle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny z důvodu možnosti existence významného vlivu koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO podle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Výstupem bylo vydání souhlasných stanovisek MŽP dle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí k těmto celokrajským změnám, a to ze dne 20. června 2011 pod č. j.: 40831/ENV/11 (Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje) a ze dne 11. června 2021 pod č. j.: MZP/2021/710/2731 (4. aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje), která zůstávají nadále v platnosti. V nich stanovené požadavky na minimalizaci zjištěných vlivů na životní prostředí (u rozvojové plochy „KP38 Temelín – plocha pro dostavbu 3. a 4. bloku JETE“ se jednalo především o potenciálně významně negativní vliv (-2) na ZPF a o potenciálně mírně negativní vliv (-1) na složky ovzduší a klima a taktéž na hmotné statky, kulturu) zůstávají nadále v platnosti a budou dále eliminovat možná rizika vznikající v tomto dotčeném území, a to včetně rizik nově identifikovaných v bodě 2) tohoto stanoviska. Tyto požadavky byly v podrobnosti ZÚR JČK pořizovatelem zohledněny především prioritami pro zajištění příznivého životního prostředí („minimalizovat zábory ZPF a negativní zásahy do pozemků určených k plnění funkcí lesa; tzn. zajistit ochranu před neopodstatněnými zábory kvalitní zemědělské půdy s cílem zachovat hodnoty území pro zemědělské a lesní hospodaření“ a „podporovat a vytvářet taková řešení, která povedou k ochraně ovzduší, půd a vod v území a k minimalizaci jejich znečištění“ v rámci článku 3) výrokové části návrhu aktualizace). Pro minimalizaci potenciálních negativních vlivů koridoru technické infrastruktury pro vyvedení výkonu SMR do rozvodny Kočín budou tyto vlivy minimalizovány např. prostřednictvím Zásad pro územně plánovací činnost a rozhodování v území, konkrétně opatřením „při řešení záměru zohlednit památkově, přírodně a krajinářsky cenná území, která jsou předmětem ochrany a která se nacházejí ve vymezeném koridoru či ploše, a koordinovat řešení s podmínkami ochrany pro ně stanovenými“ a dále také stanovenými obecnými prioritami územního plánování a stanovením podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot a podmínek pro zpracování navazující územně plánovací dokumentace v příslušných kapitolách výrokové části Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje. **V této souvislosti požadujeme, aby bylo ke stanovení minimalizačních opatření k navrhovaným plochám a koridoru přistoupeno obdobným způsobem. Jako nejlepší způsob minimalizace dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví se však jeví stanovení vhodných úkolů pro územní plánování a kritérií pro rozhodování v území, a to přímo k článkům výrokové části návrhu Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje, které budou touto aktualizací dotčeny.**

Rovněž ve vazbě na velikost předmětu změny koncepce a na měřítko zpracování zásad územního rozvoje je vhodné provést případný proces SEA až na lokální úrovni v rámci pořizování změn jednotlivých územních plánů dotčených obcí (z důvodu zesouladnění s nadřazenou územně plánovací dokumentací). Koncepce na nižších úrovních hierarchie pracují s větší podrobností v území (u územního plánu se výkresy většinou vydávají v měřítku 1: 5000 či 1: 10 000) a přichází zde v úvahu možnost mnohem konkrétnějšího vyhodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, které na vyšší úrovni (obecnosti) nemohou být vzaty v úvahu a náležitě vyhodnoceny. Proces SEA na úrovni krajské územně plánovací dokumentace by byl v tomto případě nevýznamného charakteru s minimálním přínosem pro ochranu životního prostředí, tzn. bez větší možnosti stanovit další vhodná minimalizační opatření ve vazbě na identifikované potenciální negativní vlivy na životní prostředí, která by již dříve nebyla stanovena v rámci posouzených platných Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje. O případném budoucím procesu SEA na úrovni územního plánu dotčených obcí bude však validně rozhodnuto příslušným orgánem kraje.

Lze uzavřít, že na základě porovnání návrhu obsahu AZÚR JČK s výše uvedenými kritérii přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí a předložených podkladů, dospělo MŽP k závěru, **že se jedná o takovou změnu koncepce, u které není předpoklad takových vlivů na životní prostředí, veřejné zdraví a lokality soustavy Natura 2000, které by odůvodňovaly nutnost posouzení dle tohoto zákona.**

Pokud by předloženou AZÚR JČK byly dotčeny dílčí zájmy ochrany životního prostředí (zde předpokládáme hlavně ochranu PUPFL a ZPF), lze jejich ochranu zajistit v rámci projednávání návrhu této změny koncepce s dotčenými orgány postupem dle § 42b odst. 4 stavebního zákona. Rovněž je nezbytné upozornit na ustanovení § 4 a § 5 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, které musí být legitimně naplněno pro následné pořizování návrhu AZÚR JČK.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů
na životní prostředí a integrované
prevence

v z. Ing. Petr Slezák

zástupce ředitele odboru posuzování
vlivů na životní prostředí a integrované
prevence
podepsáno elektronicky